

แม่ และโสเภณี ในเรื่องสั้น “แม่ก่อนไขมัน”

พิริยะดิศ มานิตย์

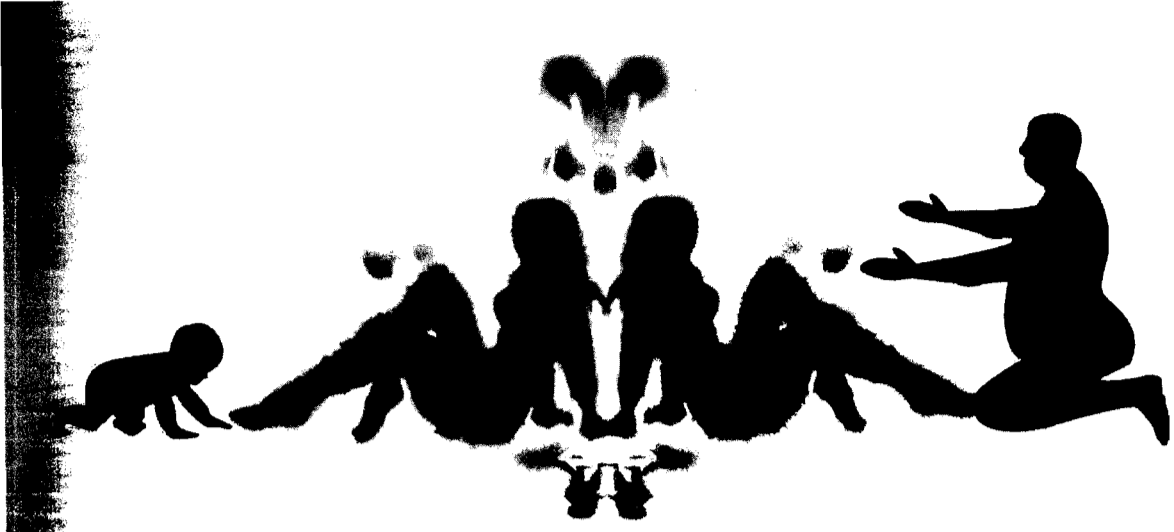
“แม่ก่อนไขมัน”¹ เรื่องสั้นของกี เดอ โมปัสซองต์ (Guy de Maupassant) มีเรื่องย่ออยู่ว่า

ระหว่างสงครามฝรั่งเศส-ปรัสเซีย กองทัพปรัสเซียได้เข้ายึดครองเมืองรูองของฝรั่งเศส ตัวละครหลักจำนวนสิบคนจึงหาทางออกจากเมืองโดยเดินทางด้วยรถม้าไปยังเมืองอาฟวร์ ตัวละครประกอบด้วยนายและนางลัวโซผู้ประกอบกิจการขายเหล้าองุ่น นายและนางกาเร-ลามาดง เจ้าของโรงบ่มฝ้าย ท่านเคานต์และเคาน์เตสอูแบร์ต เดอ เบรวิลล์แห่งสกุลสูงศักดิ์ แม่ชีสองคน นายกอร์นุเดต์ นักประชาธิปไตย และเอลิซาเบธ รุสเซต์หญิงโสเภณีร่างอ้วนกลมผู้ได้รับสมญานาม “แม่ก่อนไขมัน”² แน่นนอนว่าบรรยากาศภายในรถม้านั้น ตัวละครต่างๆ ล้วนปฏิบัติต่อแม่ก่อนไขมันด้วยท่าที่เหยียดหยาม การเดินทางเป็นไปอย่างยากลำบากด้วยอากาศหนาวเหน็บและความหิวโหย เนื่องจากไม่มีผู้เดินทางคนใดมีอาหารติดตัวยกเว้นหญิงโสเภณี แม่ก่อนไขมันแสดงน้ำใจต่อเพื่อนร่วมเดินทางด้วยการแบ่งปันอาหารให้ จากนั้นคณะเดินทางได้แวะพักที่โรงแรมแห่งหนึ่งในเมืองโด้ตส์ซึ่งอยู่ภายใต้การยึดครองของทหารปรัสเซีย ภายในโรงแรมจึงมีทหารปรัสเซียอยู่ด้วย ทหารนายหนึ่งไม่ยอมให้คณะเดินทางออกเดินทางต่อจนกว่าเขาจะได้นอนกับแม่ก่อนไขมัน แรกทีเดียวหญิงโสเภณียืนกรานปฏิเสธ แต่ตัวละครอื่นก็หว่านล้อมเธอโดยยกเหตุผลเรื่องการเสียสละเพื่อเพื่อนร่วมชาติจนสุดท้ายแม่ก่อนไขมันตกลงยินยอม เรื่องสั้นนี้จบลงอย่างโหดร้ายเมื่อตัวละครคณะเดินทางแทนที่จะสำนึกในน้ำใจของแม่ก่อนไขมัน กลับแสดงท่าที่รังเกียจเธอที่ไปร่วมหลับนอนกับทหารประเทศศัตรู ซ้ำไม่มีใครแบ่งอาหารที่กักตุนจากโรงแรมให้เธอเลยระหว่างการเดินทางที่ดำเนินต่อไป

การมองโลกในแง่ร้ายเป็นลักษณะเด่นในงานของเขียนโมปัสซองต์ นักวิจารณ์ที่ศึกษา นักประพันธ์ ผู้นี้มักย้ำถึงลักษณะดังกล่าวอยู่เสมอ ตำราวรรณคดีฝรั่งเศสเล่มหนึ่งยืนยันว่า โมปัสซองต์ใจมดี ทุกอย่างที่เป็นความหวังในชีวิตมนุษย์ เขาปฏิเสธความเชื่อเรื่องลิขิตสวรรค์ โดยถือว่าพระเจ้ามีขอบเขตสิ่งที่พระองค์กระทำ เขาวิพากษ์ศาสนาว่าเป็นสิ่งลวงโลก นอกจากนี้ มนุษย์หาใช้สัตว์ที่สูงส่งกว่าสัตว์ประเภทอื่น ความก้าวหน้าเป็นเพียงเรื่องชั่วคราวช่วยยาม มิตรภาพคือเรื่องโกหกเพราะโมปัสซองต์เชื่อว่ามนุษย์ไม่อาจเข้าถึงกัน และแท้จริงแล้วเป็นสัตว์ที่โตนสาปให้อยู่โดยสันโดษ³ นพพร ประชากุล ก็เคยกล่าวถึงงานของโมปัสซองต์ว่า

¹ ในบทความนี้ ข้อความเรื่อง “แม่ก่อนไขมัน” ตามฉบับแปลของสินีศรีประทุม ใน *เหนือภุมและกาลเวลา*, รวบรวมวรรณกรรมฝรั่งเศสศตวรรษที่ 19. (กรุงเทพฯ: ไร่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 285-371

² ตัวละครทั้งสิบจึงไปด้วยชนชั้นเจ้า ชนชั้นนายทุน นักการเมืองจนถึงชนชั้นล่างอย่างมักก็เคราะห์ที่กันว่าโคตัวละครเช่นนี้เป็นภาพจำลองสังคมฝรั่งเศสในนั้น (เช่น http://en.wikipedia.org/wiki/Boule_de_Suif เล่ม “the carriage consist microsm of French as a whole, with all classes having a representative on board” / “รถม้าเป็นโลกจำลองสังคมฝรั่งเศสทั้งปวงประกอบด้วยทุกชนชั้น ตัวแทนอยู่ในรถม้าผู้แปลข้อความอย่าง

ภาพ: ภาณุพันธ์ ภาณุพันธ์

André Lagarde et Laurent
1965, XIXe siècle, les
auteurs français du
romane, (Paris :
1965), p.493.

พร ประชากุล, “บทนำ
ในหนังสือภาษาและ
วัฒนธรรมฝรั่งเศส
ใน ยุคอักษร
ความคิด เล่ม 2.
กรุงเทพฯ: อานและวิภาษา,
2553), หน้า 313-325. ส่วน
จากหน้า 318-319.
กรุงเทพฯ: อานและวิภาษา,
2553), ส่วนที่อ้างมาจาก
หน้า 319.

ครั้นมาถึงผลงานของกิ เดอ โมปัสซองต์ ผู้เป็นศิษย์เอกของโพลแบร์ต และเป็นนักเขียนฝรั่งเศสที่มีผู้นิยมมากที่สุดในโลกก็ว่าได้ นั้น วรรณกรรมสังคมนิยมจะมุ่งเจาะลึกลงไปในธรรมชาติของมนุษย์ตามที่แสดงออกภายใต้เงื่อนไขสิ่งแวดล้อมต่างๆ ดังที่นักอ่านทั่วโลกต่างชื่นชมภาพชีวิตของผู้คนในสังคมของศตวรรษที่ 19 ที่ว่ากันว่าโมปัสซองต์นำมาตีแผ่ให้เห็นธาตุแท้ในชอกมุ่มอันอับมืดอย่างถึงแก่น และจัดฉากให้เป็นมหรศพลได้อย่างน่าสะเทือนใจ⁴

“แม่ก่อนไขมัน” เป็นตัวอย่างอันดีที่แสดงชีวิตทัศน์แบบมองโลกในแง่ร้ายของโมปัสซองต์ เห็นได้ชัดว่าผู้ประพันธ์วาดภาพมนุษย์ไว้ห่างไกลกับคำว่า “สัตว์ประเสริฐ” นัก นพพรกล่าวได้ดีว่า

แม่ก่อนไขมัน นั้นถือกันเลยทีเดียวว่าเป็นผลงานชิ้นเอกที่ส่งให้นักเขียนผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง ด้วยว่านอกเหนือไปจากกรสชาติอันชวนสะใจในลีลาเสียดสีประชดประชันอย่างไม่อันของโมปัสซองต์แล้ว ใครเลยจะสามารถลิ้มเลือกภาพของหญิงโสเภณีเจ้าเสน่ห์ที่ร่างอวบท้วม ผู้พยายามสรวงศักดิ์ศรีในท่ามกลางความเห็นแก่ตัว เสแสร้ง ดลบันดาลของเหล่ากรรมพืเพื่อนร่วมชาติซึ่งร้ายกาจเสียยิ่งกว่าข้าศึก⁵

ในบทความนี้ ผมขอเสนอการตีความเรื่องสั้น “แม่ก่อนไขมัน” ประเด็นหลักของบทความถือได้ว่าเป็นการสานต่อทัศนะที่นักวิจารณ์ส่วนใหญ่มีต่องานเขียนของโมปัสซองต์ อย่างไรก็ตาม ผมพบว่าในการที่เรื่องสั้นของโมปัสซองต์ “ตีแผ่ให้เห็นธาตุแท้” ของมนุษย์นั้น ยังมี “ชอกมุ่มอันอับมืด” บางประการที่น่าสนใจ

ผมขอเริ่มด้วยข้อเสนอว่าเราอาจตีความได้ว่าหญิงโสเภณีตัวละครเอกของเรื่องมีสถานะเสมือนเป็นแม่ของตัวละครคณะเดินทางทั้งเก้า

ในความสัมพันธ์แม่-ลูก ผู้เป็นลูกจะไม่สามารถมีชีวิตหรือดำรงชีวิตได้หากผู้เป็นแม่ไม่ทำหน้าที่พื้นฐานสองประการอันได้แก่ ให้กำเนิดและให้อาหาร

ตัวละครทั้งเก้าต้องตกอยู่ในสถานการณ์กึ่งเป็นกึ่งตายสองครั้ง ครั้งแรกคือในรถม้าเมื่อต้องเผชิญความหิว

ประมาณบ่ายโมง นายลัวโซก็ประกาศว่า รู้สึกหิวจนไส้จะขาดอยู่แล้ว ทุกคนต่างก็รู้สึกทรมาน เหมือนอย่างเขามากแล้วเช่นกัน การสนทนายุติลงไปก่อนหน้านั้นแล้วเพราะความหิวโหยอย่างสาหัสที่ทวีขึ้นทุกที (หน้า 309)

อีกครั้งคือเมื่อต้องติดอยู่ที่โรงแรมโดยไม่รู้จะเป็นตายร้ายดีเช่นไร ตัวบทบรรยายปฏิกิริยาของตัวละครเมื่อรู้ว่านายทหารปรัสเซียไม่อนุญาตให้เดินทางต่อดังนี้

พวกเขาต่างไม่เข้าใจคำสั่งที่ปราศจากเหตุผลของนายทหารปรัสเซียเลยแม้แต่น้อย ต่างพยายามครุ่นคิดหาเหตุผลไปร้อยแปด ทุกคนมารวมตัวกันอยู่ในครัว และถกเถียงกันไม่จบสิ้น จินตนาการไปสารพันกระทั่งเรื่องเหลือเชื่อ นี่มันคงคิดจะกักเอาพวกเขาไว้เป็นตัวประกันกระมัง แต่ว่ามีจุดประสงค์อะไร? หรือว่าจะจับไปเป็นเชลยอย่างนั้นหรือ? หรือไม่ก็เอาไว้เรียกค่าไถ่จำนวนมหาศาลกระมัง? เมื่อคิดถึงตอนนี้ ทุกคนต่างก็ตื่นกลัวกันยกใหญ่ (หน้า 341)

แต่แม่ก้อนไขมันจะทำหน้าที่ผู้เป็น “แม่” ในทั้งสองเหตุการณ์ ยังผลให้คณะเดินทางทั้งแกัรอดพ้นความตายมาได้ ในเหตุการณ์แรก คณะเดินทางผู้หิวโหยได้รับการเลี้ยงดูจากแม่ก้อนไขมันที่แสดงบทบาทเสมือนผู้ป้อนอาหารพวกเขา

ปากของคนทั้งห้าเดี๋ยวอ้าเดี๋ยวหุบไม่หยุดหย่อน เขมือบ บดเคี้ยว สวาปามอย่างตะกรุมตะกราม นายลัวโซทำงานหนักอยู่ที่มุมของเขา และกระซิบบอกให้ภรรยาทำตาม นางปฏิเสธอยู่นาน แต่แล้วก็ยอมจำนนเมื่อหิวจนไส้ก็ว นายลัวโซจึงเอื้อนเอ่ยมธุรสวาจา กับ “เพื่อนร่วมทางผู้น่ารัก” ว่า หล่อนจะอนุญาตให้นายลัวโซได้ร่วมแบ่งปันสักชิ้นเล็กๆ ไต้ไหม แม่ก้อนไขมันกล่าวว่า “ได้สิคะ เชิญเลยคะ” และยื่นโกโก้ให้ด้วยรอยยิ้มอย่างเป็นมิตร (หน้า 313)

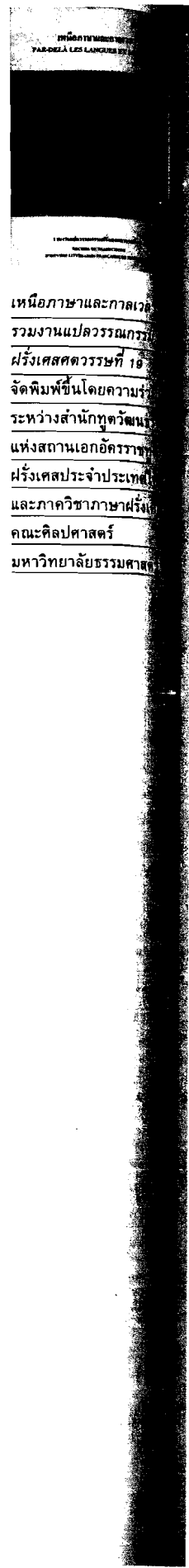
สิ่งหนึ่งที่น่าสังเกต คือ ตัวบทดูจะจงใจบรรยายแม่ก้อนไขมันให้เป็นเหมือนอาหารชิ้นหนึ่งตั้งแต่สมญานาม “แม่ก้อนไขมัน” ไปจนกระทั่งลักษณะทางกายภาพ

หล่อนเป็นที่รู้จักกันดีเพราะมีรูปร่างที่อวบอ้วนก่อนถึงวัยอันควร ทำให้ได้รับสมญานามว่า แม่ก้อนไขมัน รูปร่างของหล่อนอ้วนกลมจ้ำม่ำไปทั้งตัวด้วยไขมันที่พอกพูน นิ้วอวบอูม จะคอตกก็แต่ตรงกระดูกข้อนิ้วจนดูเหมือนปล้องไส้กรอกท่อนสั้นๆ ผิวพรรณแดงตึงเป็นประกาย หน้าอกมที่มอล้นหลามภายใต้ชุดที่สวมใส่ มองดูน่าลิ้มลองและเป็นที่น่าชมชื่นกันเพราะความสดใสชวนมองของหล่อนนั่นเอง ใบหน้าของหล่อนประดุจ ผลแอปเปิลแดงสุกปลั่งหรือดอกเตโชป่าที่ยังตูมและพร้อมจะคลี่บาน บนใบหน้านั้นมีดวงตาสีดำลับเปล่งประกายเจิดจ้าอยู่ภายใต้ร่มเงาของแผงขนตาที่ดกหนา ต่ำลงมาเป็นปากทรงเสน่ห์ เรียวและชุ่มชื้นชวนให้จุ่มพิด ประดับด้วยฟันซี่เล็กๆ ขาววาววับ (หน้า 305-307 ผมเป็นผู้เน้นข้อความ)

และคณะเดินทางผู้หิวโหยคนหนึ่งถึงกับนึกจะกินเธอ

เหล่าทำให้เขา [นายกอร์นุคต์] อารมณ์ดีขึ้นและเสนอให้เอาอย่างเพลงที่มีเนื้อร้องว่า ให้อินคนที่อ้วนที่สุดในบรรดาผู้โดยสารทั้งหลายที่ติดอยู่บนเรือ การกล่าวเปรียบเปรยเป็นนัยๆ ถึงแม่ก้อนไขมันนี้ ทำให้พวกผู้ติดตามถึงกับสะดุ้งเฮือก (หน้า 311)

ความเชื่อมโยงระหว่างร่างกายแม่ก้อนไขมันกับอาหารจะยิ่งเด่นชัดหากเราคำนึงว่า ในการที่แม่ก้อนไขมันช่วยเหลือตัวละครอื่นทั้งสองครั้งนั้น ครั้งแรกเธอป้อนอาหารให้ ครั้งที่สองเธอยอมนอนกับนายทหารปรัสเซีย ฉะนั้น ในเชิงโครงสร้างอาหารและร่างกายจึงมีความหมายเท่ากัน หรือเสมือนเป็นสิ่งเดียวกันในฐานะเครื่องมือที่แม่ก้อนไขมันใช้ช่วยเหลือผู้อื่น อันที่จริงอาหารบางอย่าง

ที่แม่ก้อนไขมันใช้เลี้ยงดูเพื่อนร่วมเดินทางก็ชวนให้ตีความว่าเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายเธอ

ทันใดนั้นคุณนายกาเร-ลามาดงก็ถอนหายใจเอือกใหญ่ที่ทำให้ทุกคนพากันหันมาดู ใบหน้าของเธอซีดขาวราวกับหิมะข้างนอก นัยน์ตาหลับ คอพับ เธอหมดสติไปเสียแล้ว สามิของเธอตื่นตระหนกและอ่อนวอนขอความช่วยเหลือจากทุกคนซึ่งพากันตกตะลึงจนทำอะไรไม่ถูก จนในที่สุดแม่ชีคนสูงอายุก็ประคองศีรษะของคุณนายขึ้น และจ่อจอกของแม่ก้อนไขมันเข้าที่ปากของคุณนายกาเร-ลามาดงเพื่อให้เธอจิบ ไวน์สักสองสามอึก สุภาพสตรีคนงามจึงรู้สึกตัว เผยเปลือกตาขึ้น ส่งยิ้มและกล่าวด้วยเสียงละห้อยว่ารู้สึกดีขึ้นแล้ว แต่แม่ชีบังคับให้เธอดื่มไวน์เบอร์โดซ์เต็มแก้วเพื่อไม่ให้เธอเป็นลมอีกครั้ง และเธอก็กล่าวว่า “คงเป็นเพราะความหิวแน่ทีเดียวค่ะ” (หน้า 315 ผมเป็นผู้เน้นข้อความ)

ไวน์สามารถเชื่อมโยงกับเลือดได้ ดังจะเห็นจากพิธีศีลมหาสนิทของชาวคริสต์ซึ่งถือว่าการกินขนมปังเท่ากับการรับร่างกายพระเยซู และถือว่าการดื่มเหล้าองุ่นคือการได้รับโลหิตของพระองค์ ในฉากที่ถัดมาข้างต้น “จอก” ของแม่ก้อนไขมันที่จ่อปากคุณนายกาเร-ลามาดงและไวน์ที่ไหลรินจากจอกสู่ปากชวนให้นึกถึงภาพทรวงอกแม่ที่กำลังให้น้ำนมลูก รูปลักษณะของ “จอก” เองก็ชวนให้คิดถึงทรวงอกสตรีอยู่มาก และเป็นที่น่าประทับใจว่าน้ำนมจากทรวงอกก็คือเลือดของผู้เป็นแม่ นั่นเอง สำหรับสิ่งมีชีวิตการได้รับน้ำนมแม่คือการได้รับชีวิตหรือได้โอกาสการมีชีวิต การที่คุณนายกาเร-ลามาดง “หมดสติไปเสียแล้ว” แต่กลับ “รู้สึกตัว เผยเปลือกตาขึ้น” หลังจากได้รับไวน์จาก “จอกของแม่ก้อนไขมัน” ดูจะเกี่ยวข้องกับชุดสัญลักษณ์นี้ไม่มากก็น้อย (ควรตั้งคำถามว่าด้วยทสามารถกำหนดให้ตัวละครพ้นจากการหมดสติด้วยวิธีอื่นมากมาย แต่เหตุใดต้องเป็น “ไวน์”? และเหตุใดไวน์นั้นต้องไหลรินจาก “จอกของแม่ก้อนไขมัน” (สู่ปากของคุณนาย?) ความเชื่อมโยงระหว่างร่างกายแม่ก้อนไขมันกับอาหารจึงมีความสำคัญยิ่งต่อ “ความเป็นแม่” ที่เธอมีต่อตัวละครอื่น เพราะหากอาหารมีค่าเท่ากับร่างกาย ก็ย่อมหมายความว่าในเชิงสัญลักษณ์ ขณะที่แม่ก้อนไขมันให้อาหารขณะผู้ร่วมเดินทางนั้น เธอก็ได้มอบร่างกายแก่พวกเขาประหนึ่งแม่ผู้มอบทรวงอกหรือร่างกายของตนเป็นแหล่งอาหารลูกน้อย

เหตุการณ์ต่อมาที่แม่ก้อนไขมันแสดงบทบาทของ “แม่” คือการที่เธอยอมนอนกับนายทหารปรัสเซียเพื่อให้ได้รับอนุญาตเดินทางต่อ การติดอยู่ในโรงแรมโดยมีคำสั่งห้ามไม่ให้ออกจากพื้นที่นั้น ในแง่หนึ่งก็ไม่ต่างจากการติดคุกหรือถูกจองจำในพื้นที่ปิดอย่างหนึ่ง ข้างยังเป็นพื้นที่ปิดตายที่ผู้ถูกกักขังหมดโอกาสหนี

“หรือว่าเราจะหนีโดยเดินเท้าไปได้” นายลัวโซเสนอขึ้น ท่านแคนดัยกัโหลและกล่าวว่า “คุณคิดจะเดินไปทั้ง ๆ ที่หิมะเต็มไปหมดอย่างนี้หรือ และไหนจะภรรยาของพวกเราอีกล่ะ ไม่ช้าพวกเราก็จะถูกตามจับได้ในเวลาแค่สิบนาทีและเอาตัวกลับมาเป็นนักโทษอยู่ภายใต้อำนาจของพวกทหารเลยเชียวล่ะ” จริงด้วยสิ พวกเขาจึงพากันงีบเสีย (หน้า 347)

ที่สำคัญ การติดอยู่ในพื้นที่ปิดแห่งนี้ไปเรื่อย ๆ รังแต่จะทำให้ชีวิตผู้ถูกขังเสี่ยงต่อความตายมากขึ้น ตัวละครอีกตัวหนึ่งก็แสดงความอึดอัดต่อพื้นที่ปิดดังนี้

นายลัวโซผู้เข้าใจสถานการณ์อย่างถ่องแท้ตั้งคำถามขึ้นมาอย่างไม่มีปี่มีขลุ่ยว่า “นั่งผู้หญิงสารเลว” จะทำให้พวกเขาต้องติดอยู่ในสถานที่อุบาทว์เช่นนี้อีกนานแค่ไหนกัน (หน้า 347)

ทางเดียวที่ตัวละครจะออกจากพื้นที่ปิดแห่งความตาย หรือ “สถานที่อุบาทว์เช่นนี้” เพื่อไปสู่โลกภายนอกที่พวกเขาจะได้กลับไปมีชีวิตต่อ ก็คือ แม่ก้อนไขมันต้องร่วมเพศ

ถ้าเหตุการณ์ในรณมา แม่ก้อนไขมันได้ทำหน้าที่แม่ผู้ให้อาหาร เหตุการณ์ในโรงแรมก็ถือได้ว่า เธอทำหน้าที่แม่ผู้ให้กำเนิด อันที่จริงเมื่อผู้หญิงคนหนึ่งมีเพศสัมพันธ์ แล้วคลอดหรือปลดปล่อย สิ่งมีชีวิตออกจากครรภ์อันเป็นพื้นที่ปิดอย่างหนึ่ง ผู้หญิงคนนั้นก็กลายเป็นแม่คนแล้ว ชัดเจนว่า ชุดสัญลักษณ์ “แม่-เพศสัมพันธ์-เด็กในครรภ์-คลอดให้กำเนิดเด็ก” สามารถวางทาบ “แม่ก้อนไขมัน- การนอนกับทหารปรัสเซีย-การติดอยู่ที่โรงแรม-การปลดปล่อยเพื่อนร่วมเดินทาง ออกจากพื้นที่แห่งความตาย” ได้ หนึ่งควรบันทึกด้วยว่าเมื่อคณะเดินทางทราบว่แม่ก้อนไขมัน ยอมตามกำหนดนายทหารปรัสเซีย พวกเขา ก็กลับมาใช้ชีวิตชีวาขึ้นมาทันที

เมื่อได้เวลาอาหารค่ำ คนอื่นต่างรอแม่ก้อนไขมัน แต่เธอก็ไม่ลงมาเสียที ต่อมานายฟอลลองวี⁶ ก็เข้ามาประกาศว่าคุณรุสเซิร์สก็ไม่ค่อยสบาย ขอให้ทุกคนเริ่มรับประทานอาหารได้ ทุกคนหุ่ผึ้ง ทำเนคานด์ซ์ยั้บเข้าไปใกล้ชายเจ้าของโรงแรมและถามเสียงเบาว่า “เรียบร้อยแล้วไซ้ไหม - รับประทานอาหาร” ด้วยมารยาท เขาไม่ได้กล่าวอะไรแก่ชาวคณะ ได้แต่พยักหน้าเพียงนิดเดียว ทันใดนั้นก็มึ่เสียงถอนหายใจยาวอย่างโล่งอกดังขึ้นมาจากทุกคน ความดีใจอย่างลึกลอดฉาบขึ้นบนสีหน้า (หน้า 363)

น่าคิดว่าปฏิกิริยาตัวละครที่ “มีเสียงถอนหายใจยาวอย่างโล่งอก” นั้นไม่ต่างจากเด็กแรกคลอดที่ต้องร้องไห้หรือปล่อยลมหายใจซึ่งแสดงสัญญาณว่ามีชีวิต

แม่ก้อนไขมันมีอาชีพเป็นโสเภณี และการที่เธอใช้ “ความเป็นโสเภณี” ยอมนอนกับทหารนายหนึ่ง เพื่อ “ให้กำเนิด” ผู้อื่นนั้น นับเป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจ

จิตร ภูมิศักดิ์เคยเขียนบทกวีชื่อ “เธอคือหญิงรับจ้างแท้ไซ้แม่คน” ซึ่งมีความตอนหนึ่งดังนี้

พระคุณแม่แท้ไซ้ที่ได้เบ่ง
อยู่ที่เล็กรักถนอมเหมือนจอมขวัญ
แม้วัดแกล้งแท่งทำระย้ายัญ
เธอมีทัศนฐานฆ่า...อาชญากร
ถ้าแม่ใครใจจะมีลูก
ทุกัยผูกรักร้าทั้งพรว้าสอน
อูดสำห้เลี้ยงเอียงกล่อมถนอมนอน
ขอกราบกรนนั้นแหละแม่ที่แท้จริง
แต่เธอคลอดทอดทิ้งแล้ววังหนี
ไม่รู้ไซ้เป็นค้ายหรือชายหญิง
ไม่แลเหลียวเจียวหลังเพราะซังซิง
เธอคือหญิงรับจ้างแท้ไซ้แม่คน⁷

เมือง บ่อหยาง⁸ กล่าวว่า “บทกวีชิ้นนี้ที่จิตรเขียนขึ้นโดยใช้นามปากกา “สุลภูวดล” ในปี พ.ศ. 2496 ไม่มีอะไรมาก นอกจากประณามหญิงที่รักสนุก พอตั้งท้องขึ้นมาแล้วจะปิดความรับผิดชอบว่าเป็นหญิงรับจ้าง หาไซ้แม่คนไม่”

อาจกล่าวได้ว่าการจัด “ผู้หญิงดี” เป็น “แม่” ฝ่ายหนึ่ง และ “ผู้หญิงไม่ดี” เป็น “โสเภณี” อีกฝ่ายหนึ่ง ดูจะเป็นวิธีแบ่งผู้หญิงที่พบในแทบทุกภาษาและวัฒนธรรม ในสังคมไทย สตรีที่ทำคุณงามความดีมักได้รับการขนานนามว่าเป็น “แม่พระ” ขณะที่คำว่า “อีกะหรี” เป็นคำมรสุวาทที่ใช้กันตำหญิงที่ผู้ใช้คำดังกล่าวรู้สึกว่ไม่ใช่คนดี หรือในหมู่ชาวคริสต์ ก็มีความเชื่อเรื่อง “มารี” สองคนที่มีความหมายตรงข้ามกัน คือ พระแม่มารีผู้บริสุทธิ์ กับ มารี หญิงโสเภณี⁹ เป็นต้น และ

⁶ นายฟอลลองวีคือเจ้าโรงแรม

⁷ ความไม่ฝันแสงงาม บ่อหยาง (บรรณาธิการ) (กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า 2524), หน้า 84-89.

⁸ เพิ่งอ้าง, หน้า 86.

⁹ ดู รุสสคณธ์ เมืองแม่ขันธ์นระภา และสุนีย์ ย (ผู้แปล), ความจริงแม่ในรหัสลับดาวินชี (กรุงเทพฯ: คบไฟ, 2549).

“ โดยทั่วไป ความเป็นหญิงดี มีศีลธรรม บริสุทธิ์ สกตีสิกข์ คือ ความหมายของผู้เป็นแม่ ขณะที่หญิงโสเภณีหมายถึงหญิงไร้ศีลธรรม ต่ำช้ามีราศี সামานย์ แต่กรณีแม่ก่อนไขมันนั้นนำเสนโศภณที่หากเธอยังยึดมั่นกับ ‘ความดี’ อย่างเคร่งครัดแล้ว ‘ความดี’ นั้นแหละซึ่งกำลังจะเป็นอุปสรรคต่อการที่เธอจะเป็น ‘คนดี’ หนึ่งว่า ‘ความดี’ นั้นแหละที่รังแต่จะทำให้เธอสูญเสียกลางเป็นจนไร้ศีลธรรมไปเสียเอง ”

ตามปกติแล้ว “แม่” กับ “โสเภณี” จะเป็นสองสิ่งที่แยกจากกันเด็ดขาด ผู้เป็นแม่หรือ “ผู้หญิงดี” ย่อมไม่มีลักษณะของโสเภณี ขณะที่โสเภณีหรือ “ผู้หญิงไม่ดี” ย่อมไม่มีลักษณะของผู้เป็นแม่ (บทกวีของจิตรข้างต้นเป็นตัวอย่างที่ดีของวิธีคิดแบบแยกเด็ดขาดเช่นนี้) กล่าวอีกอย่างคือ ทั้ง “แม่” และ “โสเภณี” ต่างเป็นสิ่งบริสุทธิในตัวเอง ในความเป็นคู่ตรงข้าม ขั้วหนึ่งมีความหมายเช่นนั้นได้ก็เพราะไม่ใช่หรือไม่เป็นอีกขั้วที่อยู่ตรงข้าม

แต่พรมแดนที่ตัดแบ่ง “แม่” ออกจาก “โสเภณี” ดูจะรางเลือนเมื่อพิจารณากรณีแม่ก่อนไขมัน ก่อนที่หญิงโสเภณีจะยอมนอนกับนายทหารปรัสเซีย เธอต้องเผชิญความขัดแย้งในใจระหว่างการต้องทำเรื่องน่าขยะแขยงเยี่ยงการเสพเมถุนกับนายทหารชาติศัตรู กับการเสียสละเพื่อช่วยเพื่อนร่วมชาติ แรกทีเดียวแม่ก่อนไขมันแสดงออกชัดว่าทหารต่างชาติจะไม่วันหยามเกียรติเธอได้

แม่ก่อนไขมันยืนอยู่ ใบหน้าซีดเผือด ครั้นแล้วก็เปลี่ยนเป็นสีแดงกำในทันใด รู้สึกเดือดดาลจนพูดไม่ออก ในที่สุด เธอก็โผล่ออกมาว่า “คุณไปบอกไอ้คนเลวชาติ คนต่ำช้า ไอ้หมาวัดปรัสเซียนั่นเลยนะว่า ฉันไม่มีวันยอม ได้ยินชัดแล้วใช่ไหม ฉันไม่มีวันยอม ไม่มีวัน ไม่มีวันเสียละ” (หน้า 343)

โดยทั่วไป ความเป็นหญิงดี มีศีลธรรม บริสุทธิ์ สกตีสิกข์ คือความหมายของผู้เป็นแม่ ขณะที่หญิงโสเภณีหมายถึงหญิงไร้ศีลธรรม ต่ำช้ามีราศี সামานย์ แต่กรณีแม่ก่อนไขมันนั้นน่าสนใจก็ตรงที่ว่า หากเธอยังยึดมั่นถือมั่นกับ “ความดี” อย่างเคร่งครัดแล้ว (ไม่ยอมนอนกับทหารปรัสเซียเพื่อดำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์แห่งศักดิ์ศรี/ศีลธรรมประจำใจ) “ความดี” นั้นแหละที่กลับจะเป็นอุปสรรคต่อการที่เธอจะเป็น “คนดี” มีหน้าซ้ำ “ความดี” นั้นแหละที่รังแต่จะทำให้เธอสูญเสียกลายเป็นคนไร้ศีลธรรมไปเสียเอง ดังที่นางซิงนางหนึ่งเปรยขึ้นเป็นนัยๆ ว่า การที่นางติดอยู่ในโรงแรมเพราะแม่ก่อนไขมันไม่ยอมตามใจทหารปรัสเซียนั้น อาจทำให้ผู้คนที่รอการรักษาจากนางอยู่ข้างนอกต้องล้มตายไป

หญิงผู้ห้อยสายประคำเล่าถึงสำนักซีที่นางสังกัดอยู่ ถึงคุณแม่เอริการ ถึงตัวของนางเอง และซิสเตอร์แซงต์-นีเซพอร์ แม่ชีสาวผู้หนึ่งข้างๆ ว่า มีคนขอให้เธอทั้งสองไปที่เมืองอาฟวร์เพื่อให้การรักษาพยาบาลพวกทหารนัรบร้อยที่เป็นไข้ทรพิษตามโรงพยาบาลต่างๆ นางบรรยายถึงพวกชายที่น่าเวทนาเหล่านั้น สารยายถึงอาการป่วยของพวกเขา พร้อมกับกล่าวเสริมว่า ในขณะที่พวกนางกำลังถูกกักตัวไว้ระหว่างทางโดยอำนาจพลการของนายทหารปรัสเซียอยู่นี้ มีทหารฝรั่งเศสจำนวนมิใช่น้อยที่อาจถึงแก่ความตายทั้งๆ ที่พวกนางน่าจะช่วยชีวิตพวกเขาไว้ได้ (หน้า 359)

ที่สุดแล้ว ขณะที่สามัญสำนึกบอกเราว่า “แม่” เท่ากับ “ความดี/บริสุทธิ์” แต่เรื่องสั้นนี้ได้แสดงให้เห็นว่า “ความเป็นแม่” แต่โดยลำพังกลับจะเป็นอุปสรรค/สิ่งขัดขวางต่อ “ความเป็นแม่” เสียเอง เพราะตราบดที่แม่ก่อนไข่ม้วนยังคงทำตนบริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่ยอมเกลือกกลั้วกับนายทหารปรัสเซีย ตัวละครทั้งเก้าก็จะเหมือนตัวอ่อนที่ติดอยู่ในครรภ์มารดา สุ่มเสี่ยงเป็นเด็กแห้งในท้อง ไม่มีวันคลอด ออกมามีชีวิตในโลกภายนอก ทางเดียวที่ “ความเป็นแม่” อันสูงส่งจะบังเกิด ก็มีเพียงแต่แม่ก่อนไข่ม้วนต้องทำเรื่องสามัญ หรือใช้ “ความเป็นโสเภณี” ดังที่ตัวละครท่านแคนต์บอกเธอว่า

“นี่เธอพอใจที่จะปล่อยให้เราต้องติดอยู่ที่นี้ ให้พวกเราและเธอต้องเผชิญกับความรุนแรงทุกรูปแบบที่อาจเกิดขึ้นถ้ากองทัพปรัสเซียเกิดพ่ายแพ้ แทนที่จะยินยอมทำในสิ่งที่เธอก็เคยยอมปฏิบัติอยู่เรื่อยๆ อยู่แล้วอย่างนั้นหรือ” (หน้า 361)

ในกรณีแม่ก่อนไข่ม้วน “ความเป็นแม่” จึงแยกออกจาก “ความเป็นโสเภณี” ได้ยาก จนดูเหมือนว่าสุดท้ายแล้วคือสิ่งเดียวกัน เพราะกล่าวได้ว่า “ความเป็นแม่” ของเธออิงต่อ/ขึ้นกับ “ความเป็นโสเภณี” ถ้าไม่มี “โสเภณี” ก็ไม่มี “แม่” การให้กำเนิดอันเป็นภาระสูงส่ง/ศักดิ์สิทธิ์ของผู้เป็นแม่ ต้องเกิดจากกิจสามัญ ช่องที่ใช้คลอดทารกกับช่องที่ใช้รับการสอดใส่ของชายลูกค้าผู้ต่ำช้าเป็นช่องเดียวกัน น้ำคร่ำมารดาที่บริสุทธิ์มีต้นสายธารจากน้ำเมือกโสเภณีที่ไหลกลืนราศีควา

อันที่จริง ในบางแง่มุม เราอาจตีความได้ด้วยซ้ำว่าตัวละครอื่น - จะโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม - ปฏิบัติต่อ “โยนี” ของแม่ก่อนไข่ม้วน ในฐานะที่เป็นทั้งโยนีโสเภณีและโยนีมารดา

เมื่อตัวละครเตรียมเดินทางอีกครั้งหลังจากที่แม่ก่อนไข่ม้วนยอมนอนกับนายทหารปรัสเซีย ทุกคนแสดงท่ารั้งเกยหญิงโสเภณีที่เพิ่งจะทำการบังสืบในความเห็นของพวกเขา และผู้ดีทั้งหลายต่างก็ปฏิบัติต่อเธอราวกับเป็นตัวเชื้อโรค

พวกเขาเจอแต่แม่ก่อนไข่ม้วนอยู่คนเดียว และเธอก็ปรากฏตัวขึ้น

เธอมีท่าทางเป็นทุกข์และอับอาย เธอเดินเข้าไปสมทบกับเพื่อนร่วมทางอย่างขลาดๆ ในขณะที่คนอื่นพากันเบือนหน้าหนีราวกับไม่เห็นเธอ ท่านแคนต์พยุงแขนกรรยาอย่างไวตัว และพาหล่อนออกไปให้ห่างจากการสัมผัสอันแปดเปื้อนนั่น

หญิงร่างอ้วนหยุดนิ่ง งงงัน ในที่สุดเธอก็รวบรวมความกล้าเต็มที่และเข้าไปทักทายคุณนายกาเร-ลามาดงด้วยเสียงแผ่วเบาอย่างเจียมตัวว่า “อรุณสวัสดิ์ค่ะ คุณนาย” สตรีผู้นี้เพียงแต่ผงกศีรษะนิดเดียวอย่างไม่เต็มใจ และมองอย่างตูดก ทุกคนทำเหมือนว่ากำลังยุ่งและถอยห่างออกจากเธอ ราวกับว่ามีเชื้อโรคร้ายติดอยู่ภายใต้กระโปรงของเธอ แล้วทุกคนก็รีบขึ้นรถม้า แม่ก่อนไข่ม้วนเดินมาถึงเป็นคนสุดท้ายเพียงลำพังและเข้านั่งยังที่เดิมกับเมื่อตอนขามาอย่างเจียมๆ

ทุกคนทำเหมือนไม่เห็นหล่อน ไม่รู้จักหล่อน แต่นางลัวโซมองหล่อนอย่างเหยียดหยามมาจากตำแหน่งในสุดของตัวรถ และบอกสามีเบาๆ ว่า “โชคดียิ่งที่ฉันไม่ได้นั่งข้างๆ มัน”

รถม้าที่หนักอึ้งค่อยๆ เขยื้อนออกจากที่ แล้วการเดินทางก็เริ่มต้นอีกครั้ง (หน้า 369)

ที่โหดร้ายที่สุด คือ พวกเขาไม่ยอมปันอาหารให้หญิงโสเภณีเลย

แม่ก่อนไข่ม้วนซึ่งเมื่อตอนตื่นนอนรีบร้อนลนลานจนไม่ทันได้นึกถึงอะไรทั้งสิ้น จึงได้แต่นั่งดูคนอื่น ๆ อย่างขุ่นเคือง โกรธแค้น คนพวกนี้ช่างกินได้อย่างหน้าตาเฉย ในตอนแรกเธอเกิดบันดาลโทสะพลุ่งพล่านจนโบหน้าเคียดเขม็ง เผยปากพร้อมที่จะแผดเสียงพรั้งพูกำพรวุสวาทออกมา แต่ลำคอของหล่อนก็ตีบตันไปด้วยความเดือดดาล

ไม่มีใครมองเธอ หรือนึกถึงเธอ เธอรู้สึกเหมือนถูกพวกคนปากปราศรัยใจเชือดคอเหล่านี้ดูถูกเหยียดหยามเสียจนไม่อาจเผยอหน้าขึ้นได้ คนพวกนี้ได้ส่งเธอเป็นเครื่องสังเวทให้แก่ข้าศึก แล้วก็เลือกใส่ไล่ส่งเธอเหมือนกับเป็นของโสโครกที่ไร้ค่า (หน้า 373)

“แม้ด้านหนึ่งตัวละครจะขยี้ขยงโยนโยนของแม่ก้อนไขมันเพราะเป็นโยนโยนของโสภณ แต่ในอีกด้านหนึ่ง หากพิจารณาทำที่ตัวละครตลอดทั้งเรื่องแล้ว จะพบว่าพวกเขาก็ปฏิบัติต่อ ‘โยนโยน’ เดียวกันนี่ประหนึ่งเป็นโยนโยนมารดาที่พวกเขาปรารถนา และต้องการสร้างสัมพันธ์ผ่านการกินกันเป็นรูปแบบความสัมพันธ์พื้นฐานที่สุดระหว่างแม่กับลูก”

ตัวละครเหล่านี้จึงเกลียดแม่ก้อนไขมันเพราะเธอมีเชื้อโรคร้าย “ติดอยู่ภายใต้กระโปรงของเธอ” พุดกันอย่างตรงไปตรงมา คือ สิ่งที่น่าขยี้ขยงสำหรับพวกเขา (ที่อยู่ “ใต้กระโปรง”) ก็คือโยนโยนของโสภณที่เพิ่งผ่านกิจอันสามัญ แน่นนอน พวกเขาจึงเกลียดร่างกายทุกส่วนของแม่ก้อนไขมันจนไม่อาจเข้าใกล้เธอได้ แต่นั่นคงเป็นเพียงการรังเกียจอย่างเหมารวม (generalization) เพราะที่จริงแล้วจุดเริ่มต้นหรือต้นตอแห่งความเดียดฉันท์จริงๆ นั้นมาจากการที่แม่ก้อนไขมันได้ใช้โยนโยนในทางที่พวกเขาเห็นว่าแปดเปื้อนไปด้วย “เชื้อโรคร้าย” และหากการที่คนหนึ่งปันอาหารให้แก่อีกคนหนึ่งคือการสร้างความสัมพันธ์ ตัวละครคณะเดินทางก็แสดงความเกลียดชังต่อแม่ก้อนไขมันด้วยการตัดเธอออกจากสายสัมพันธ์นั้น ความสัมพันธ์ระหว่าง “โยนโยน”, ความรู้สึกของคณะเดินทาง และรูปแบบของการแสดงออก อาจเขียนสรุปเป็นกราฟได้ว่า

โยนโยนของโสภณ → ความรังเกียจ → ตัดสัมพันธ์ออกจากการ “กิน”

อย่างไรก็ดี แม้ด้านหนึ่งตัวละครจะขยี้ขยงโยนโยนของแม่ก้อนไขมันเพราะเป็นโยนโยนของโสภณ แต่ในอีกด้านหนึ่ง หากพิจารณาทำที่ตัวละครตลอดทั้งเรื่องแล้ว จะพบว่าพวกเขาก็ปฏิบัติต่อ “โยนโยน” เดียวกันนี่ประหนึ่งเป็นโยนโยนมารดาที่พวกเขาปรารถนา และต้องการสร้างสัมพันธ์ผ่านการกินอันเป็นรูปแบบความสัมพันธ์พื้นฐานที่สุดระหว่างแม่กับลูก (ขอให้นึกถึงสายสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานระหว่างแม่กับลูก ในยามที่ผู้เป็นลูกดูดนมจากเต้านมแม่) ซึ่งเราอาจเขียนเป็นกราฟได้ว่า

โยนโยนของแม่ → ความปรารถนา → สร้างสัมพันธ์ด้วยการ “กิน”

ในเชิงสัญลักษณ์ หากยอมรับว่าแม่ก้อนไขมันมีสถานะเป็น “แม่” ของคณะเดินทาง เราก็กล่าวได้ในทางกลับกันว่าคณะเดินทางมีสถานะเป็น “ลูก” ของแม่ก้อนไขมัน ในฉากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในรถม้า ผมได้แสดงให้เห็นว่าแม่ก้อนไขมันเปรียบเสมือนเป็น “แม่” ผู้ให้อาหารลูก ทว่าในฉากเดียวกันนี้มีข้อความบางอย่างบ่งชี้ว่าอาหารของแม่ก้อนไขมันเป็นส่วนเชื่อมต่อหรือเชื่อมโยงกับโยนโยนของเธอ เพราะตัวบทระบุว่าตำแหน่งของอาหารนั้นวางอยู่ “ใต้กระโปรง” ของแม่ก้อนไขมัน

ส่วนแม่ก้อนไขมันนั้นเล่าก็ก้มๆ เงยๆ อยู่หลายครั้ง ดูเหมือนว่ากำลังค้นหาอะไรสักอย่างที่อยู่ใต้กระโปรง หล่นลึงเลอยู่ครู่หนึ่ง เดียวก็หันดูคนที่นั่งใกล้ๆ แล้วก็กลับนั่งตัวตรงสงบนิ่ง

[...]

ในที่สุด เมื่อถึงเวลาบ่ายสามโมง ขณะที่อยู่ท่ามกลางทุ่งกว้างสุดลูกหูลูกตา ไม่มีหมู่บ้านใดที่

อยู่ใกล้พอจะมองเห็นได้เลยแม้แต่หมู่บ้านเดียว แม่ก้อนไขมันก็รู้สึกจุกจิกลงตั้งตระกร้าใบใหญ่ที่
คลุมด้วยผ้าขนหนูสีขาวออกมาจากใต้ม้านั่ง (หน้า 309-311 ผมเป็นผู้เน้นข้อความ)

และต่อมาคณะเดินทางผู้หัวโหดก็จะกินสิ่งที่อยู่ “ใต้ม้านั่ง” นั้น

ปากของคนทั้งห้าเดี่ยวอำเด้าหุบไม่หยุดหย่อน เขมือบ บดเคี้ยว สวาปามอย่างตะกรุมตะกราม
นายลัวโซทำงานหนักอยู่ที่มุมของเขา และกระซิบบอกให้ภรรยาทำตาม นางปฏิเสธรอยู่นานแต่แล้ว
ก็ยอมจำนนเมื่อหิวจนไส้กิว นายลัวโซจึงเอื้อนเอ่ยมธุรสวาจาจาก “เพื่อนร่วมทางผู้น่ารัก” ว่า
หล่อนจะอนุญาตให้นางลัวโซได้ร่วมแบ่งปันสักชิ้นเล็กๆ ได้ไหม แม่ก้อนไขมันกล่าวว่า “ได้สิละ
เชิญเลยละ” และยื่นโถไก่ให้ด้วยรอยยิ้มอย่างเป็นมิตร (หน้า 313)

คณะเดินทางรู้สึกขยะแขยงเชื้อโรคที่ติดอยู่ “ใต้กระโปรง” ของแม่ก้อนไขมันจนไม่ยอมให้เธอ
ได้ร่วมกินกับพวกเขา แต่ในอีกด้านหนึ่งพวกเขาก็ปรารถนาจะกินสิ่งที่อยู่ “ใต้กระโปรง” เดียวกัน
และก็เป็นภารกิจในลักษณะของการฟิงฟิงที่ถูกต้องมีต่อแม่ด้วย

อีกเหตุการณ์หนึ่งที่น่าสนใจ คือ ในตอนที่แม่ก้อนไขมันกำลังร่วมหลับนอนกับนายทหาร
ปรัสเซียนั้น ตัวละครชายตัวอื่นได้แสดงพฤติกรรมล้อเลียนการร่วมเพศของแม่ก้อนไขมัน ซึ่งผมคิด
ว่าพฤติกรรมดังกล่าวตีความได้ว่าตัวละครชายกำลังร่วม “รูม” แม่ก้อนไขมัน

ทันใดนั้น นายลัวโซก็ทำสีหน้าวิตกกังวล ยกแขนขึ้นทั้งสองข้างพร้อมกับตะโกนว่า “เจียบ
ก้อน” ทุกคนหุบปาก ประหลาดใจจนแทบหวาดผวาเลยก็ว่าได้ เขาเจียหูฟังแล้วใช้มือทั้งสองทำ
สัญญาณให้เจียบ แหงนหน้ามองขึ้นไปบนเพดาน¹⁰ เจียหูฟังอีกครั้ง และพูดด้วยเสียงปรกติว่า
“สบายใจได้ครับ เจียบร้อยดี”

คนอื่น ๆ ไม่ค่อยเข้าใจเท่าใดนัก แต่ไม่ช้าทุกคนก็ยิ้มออกมาได้

ในอีกสิบห้านาทีต่อมาเขาก็เล่นตลกแบบเดิมอีก (ซึ่งทำซ้ำอยู่หลายหนในคืนนั้น) เดียวก็
แก้งทำเป็นพูดกับคนข้างบนโดยทำที่เป็นให้คำแนะนาคำพูดสองแง่สองง่ามที่มีอยู่เดิมสมอง
ของพ่อค้าเรื่องอย่างเขา บางครั้งเขาก็ทำท่าทางเศร้า ถอนหายใจและพูดว่า “แม่สาวน้อยผู้น่ารัก
สงสาร” บางครั้งก็พึมพำรอดโรฟันด้วยท่าทางกราดเกรี้ยวว่า “ไอ้หมาวัดปรัสเซีย เข้ามาสิวะ”
บางครั้งก็ทุกคนไม่ได้นึกถึงเรื่องนี้แล้ว เขาก็ร้องเสียงกระเส้าขึ้นหลายครั้งว่า “ไม่เอาแล้ว ไม่ไหว
แล้ว” และกล่าวเสริมขึ้นมาเหมือนพูดกับตนเองว่า “หวังว่าพวกเราคงได้เห็นหน้าหล่อนอีกนะ ขอ
อย่าให้มันทำหล่อนจนถึงตายเลย ไอ้เวรอะไร”

แม้ว่าการหยอกล้อนี้ออกจะแสดงรสนิยมต่ำทรามมิใช่น้อย แต่ทุกคนก็รู้สึกสนุกสนานและ
ไม่ได้นี้กระคายหูเลย ทั้งนี้เพราะความรู้สึกกระคายเคืองนั้นขึ้นอยู่กับกาลเทศะเหมือนกับเรื่องอื่นๆ
และบรรยากาศที่ค่อย ๆ เกิดขึ้นในกาลเทศะนี้ช่างเต็มไปด้วยความคิดคึกคะนองเสียนี้กระไร (หน้า
363-365)

นายทหารปรัสเซียกำลังชำเราโยนีแม่ก้อนไขมัน จริงอยู่ ตัวละครชายตัวอื่นมิได้อยู่ในสถานที่
เกิดเหตุ แต่พวกเขา “เฆมามัน” ไปกับ “หนังเอ็กซ์” ที่นายลัวโซพยายามถ่ายทำขึ้นเพื่อสร้าง
อารมณ์ในหมู่พวกเขา จนเสมือนว่าสุภาพบุรุษเหล่านี้ได้มีส่วนชำเราโยนีแม่ก้อนไขมันร่วมกับ
นายทหารปรัสเซียด้วย ในทางจิตวิเคราะห์ การ “กิน” สามารถเชื่อมโยงกับการมีเพศสัมพันธ์ และ
น่าสนใจว่าในเรื่องสั้นเองก็มีการใช้ศัพท์เกี่ยวกับการกินเพื่อหมายถึงการมีสัมพันธ์สวาท ดังเช่นใน
คำพูดของท่านคานต์ที่กล่าวกับแม่ก้อนไขมันว่า

“นี่หนูรู้ไหมจะ คนสวย ว่ามัน [นายทหารปรัสเซีย] คงเอาไปคยอวดว่าได้ลิ้มลองหญิงสาวน่ารัก
อย่างหนู อย่างที่มันจะหาไม่ได้ง่าย ๆ นักรอกในประเทศของมัน” (หน้า 361-363 ผมเป็นผู้เน้น
ข้อความ)

¹⁰ ในฉากนี้ ตัวละครอื่น
กินข้าวเป็นอยู่ที่ชั้นล่าง
โรงแรม ขณะที่แม่ก้อน
ร่วมเพศกับนายทหาร
ปรัสเซียอยู่ที่ชั้นบน (ที่
สังเกตว่าจากร่วมเพศ
ในบริบทของการ “กิน

“วรรณกรรมแห่งบทกวีของจิตร ‘เธอคือหญิงรับจ้างแท้ให้แม่ตน’ นั้นนำเสนอผู้ตรงข้าม ‘แม่’ และ ‘โสเภณี’ อย่างที่จิตสำนึกเราๆ ท้ายๆ คู่กันเลข แต่เราพอจะสรุปในที่นี้ได้หรือไม่ว่า วรรณกรรมบางเรื่อง ที่ดัดแปลงเราไปสู่เก็บม้วนหนังสือได้ พยายามหลีกเลี่ยงกับจิตไร้สำนึกของเราซึ่งมก่กลืน ‘เธอคือหญิงรับจ้างแท้ให้แม่ตน’ เป็นที่ที่ ‘หญิงดี’/‘หญิงเลว’ แม่/‘โสเภณี’ ไร้ความแตกต่าง มีแต่ ‘เธอคือหญิงรับจ้างแท้แลนมดก’ ”

นายทหารปรัสเซียได้ “ลี้มลอง” (โยนี) แม่ก้อนไขมัน และตัวละครชายก็ร่วมรวม “ลี้มลอง” ด้วย ไม่ต่างจากในฉากกรมมาที่พวกเขา “เซม็อบ” สิ่งที่อยู่ “ใต้กระโปรง” แม่ก้อนไขมัน (“ปากของคนทั้งห้าเดี่ยวอ้าเดี่ยวหุบไม่หยุดหย่อน เซม็อบ บดเคี้ยว สวาปามอย่างตะกุ่มตะกาม”) และถ้าถือว่าท่านเคานต์ก็ตี นายลิวโซก็ตี นายกาเร-ลามาดงก็ตีต่างเป็น “ลูกชาย” แม่ก้อนไขมัน เราก็คงมีเหตุผลเพียงพอที่จะตีความจากที่พวกเขา “เมามัน” กับ “หนังเอ็กซ์” ซึ่งมี “แม่” เป็นนักแสดงนำ ฝ่ายหญิงว่า พวกเขาเองก็คือลูกชายที่อยากเป็นเหมือน “พ่อ” (ในที่นี้ก็คือนายทหารปรัสเซีย) ผู้ได้ “ลี้มลอง” โยนีมารดา แม้ว่าในอีกด้านหนึ่งพวกเขาจะมองโยนีเดียวกันนี้เป็นโยนีโสเภณีอันน่ารังเกียจก็ตาม

เมื่อลองพิจารณาฝั่ง “ลูกสาว” บ้าง ก็จะพบว่าพวกเขามีพฤติกรรมสอดคล้องไปในทางเดียวกัน กับ “พี่ชาย” ของพวกเขา ทั้งนี้แม้ว่าพวกเขาจะแสดงความชิงชังต่อโยนีของโสเภณีเป็นหนักหนา แต่ในอีกด้านหนึ่งกลับแสดงความปรารถนาเล็กๆ ที่จะใช้โยนีของพวกเขาในแบบเดียวกับที่แม่ก้อนไขมันได้ใช้ เพราะถ้าพวกเขาผู้ชายมี “หนังเอ็กซ์” ของพวกเขา พวกเขาผู้หญิงก็มี “หนังเอ็กซ์” ของพวกเขา และพวกเขาก็กระสันจะลงไปแสดงเองเสียเหลือเกิน

ฉัน [นางลิวโซ] ว่านายทหารคนนี้เขาก็ไม่ได้ชั่วร้ายอะไร นี่คงจะเก็บกดมานานแล้ว และในกลุ่มเราก็มีผู้หญิงอีกถึงสามคนที่เขาจะต้องพึงใจมากกว่าหล่อน [แม่ก้อนไขมัน] อยู่แล้ว แต่ว่าไม่เลย เขาอุตส่าห์เลือกเอาผู้หญิงที่ใครๆ ก็ซื้อหาได้เพราะว่าเขาให้เกียรติผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว ลองคิดดูสิคะว่าเขาเป็นนายของที่นี่แท้ๆ แค่เพียงแต่พูดว่า “ฉันต้องการ” เขาก็สามารถใช้กำลังทหารมาบังคับพาตัวเราไปได้เลย

สตรีอีกสองนางถึงกับสิ้นสะท้านไปทั่วสรรพางค์ นัยน์ตาของคุณนายกาเร-ลามาดงผู้แสนสวยนั้นเปล่งประกายวาว เธอหน้าเมื่อลดลงเล็กน้อย รวากับรู้สึกตัวว่าถูกนายทหารคนนั้นใช้กำลังกระทำตามอำเภอใจเข้าแล้ว (หน้า 351 ผมเป็นผู้เน้นข้อความ)

พวกคุณนายต่าง “เมามัน” ไม่แพ้ตัวละครฝ่ายชาย

พวกหล่อนทั้งสามต่างก็รู้สึกชื่นมื่นกับการได้พุดถึงเรื่องพรรคอย่างว่าไม่น้อยทีเดียว ในส่วนลึกนั้น พวกหล่อนกำลังสนุกสนานอย่างเมามันเลยทีเดียว พวกเขารู้สึกว่าเข้าไปมีส่วนร่วมในการตะโอบโลมลูบนั้นด้วย (หน้า 351 ผมเป็นผู้เน้นข้อความ)

และด้วยที่ยังย้าอีกว่า

ดูเหมือนว่าคุณนายกาเร-ลามาดงผู้นำรักจะคิดว่าถ้าเป็นเธอละก็คงรังเกียจนายทหารคนนี้น้อยกว่าคนอื่นเสียด้วยซ้ำ (หน้า 353)

ทั้ง “ลูกชาย” และ “ลูกสาว” จึงต่างปรารถนาในโยนีแม่ และต่างแสดงความปรารถนานั้นด้วยพฤติกรรมที่เชื่อมโยงได้กับการ “กิน” ข้างฝ่ายลูกชายปรารถนา “ลิ้มลอง” (ในความหมายของการมีเพศสัมพันธ์) โยนีแม่ ขณะที่ลูกสาวก็ปรารถนาจะมีโยนีเหมือนแม่ (คือโยนีที่ถูกพ่อขำเรา) ด้านหนึ่งพวกเธอรังเกียจโยนีโสเภณี แต่อีกด้านหนึ่งพวกเธอก็ปฏิบัติต่อโยนีเดียวกันประหนึ่งเป็นโยนีมารดาที่พวกเธอเองก็อยากมีเหมือน หรือพูดอีกอย่างคือ พวกเธออยากกลายเป็นผู้ที่มีโยนีเช่นนั้นบ้าง จิตวิเคราะห์เชื่อว่าเด็กผู้หญิงจะคลายปมเอติปัสด้วยการพยายามทำตัวให้เหมือนแม่ (อันหมายถึงหญิงที่พ่อรัก) และนั่นถือเป็นการแสดงความรักแม่อย่างหนึ่ง เพราะหลักการมีอยู่ว่าเราจะทำตัวเหมือนคนที่เรารู้สึก “ดี” ด้วยบางประการ¹¹ และการทำตัวให้เหมือน (identification) ก็มีความเชื่อมโยงลึกซึ้งกับการ “กิน” เนื่องจากเวลาที่เรายพยายามทำตัวเหมือนใครสักคนนั้น ที่จริงแล้วเรากำลังมีความเพ้อฝัน (fantasy) ในจิตไร้สำนึกที่ว่ากำลัง “กลืน” บุคคลนั้นเข้ามาอยู่ในตัวเรา¹² รวมความแล้ว ตัวละคร “ลูกชาย” และ “ลูกสาว” จึงต่าง “กิน” แม่ก่อนไข่มันในแบบของตน¹³

เรื่องสั้น “แม่ก้อนไขมัน” เสนอประเด็นคู่ตรงข้าม “แม่”/“โสเภณี” ในลักษณะที่น่าสนใจ เมื่อตัวบทแสดง “ความเป็นแม่” ของตัวละครตัวหนึ่ง กลับเสนอว่า “ความเป็นแม่” ดังกล่าวผสมกลมกลืน อย่างแยกไม่ออกกับ “ความเป็นโสเภณี” ข้ายังชวนให้ตีความว่า “โยนี” ของผู้หญิงคนหนึ่ง สามารถมีความหมายเป็นทั้งโยนีมารดาและโยนีโสเภณีได้ในเวลาเดียวกัน การที่ “แม่” และ “โสเภณี” ถูกพูดถึงอย่างปนเปไปมาในเรื่อง “แม่ก้อนไขมัน” เช่นนี้ ชวนให้นึกถึงคำกล่าวของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่ว่า

“สิ่งที่, ในจิตสำนึก, ถูกแบ่งออกเป็นสองขั้วตรงข้ามนั้น บ่อยครั้งจะปรากฏในจิตไร้สำนึก ในสภาพที่เป็นของอย่างเดียวกัน”¹⁴

น่าสนใจที่คำกล่าวข้างต้นอยู่ในบริบทที่ผู้พูดกำลังอภิปรายเรื่อง “สามัญสำนึก” ของคนเราที่มักมอง “แม่” และ “โสเภณี” ให้เป็นสองสิ่งที่แยกออกจากกัน¹⁵

งานวรรณกรรมหลายชิ้น เช่นบทกวีของจิตร “เธอคือหญิงรับจ้างแท้ใช่แม่คน” นั้นนำเสนอคู่ตรงข้าม “แม่” และ “โสเภณี” อย่างที่จิตสำนึกเราๆ ท่านๆ คุ่นเคย (ใครเล่าจะเห็นแม่ตัวเป็น “หญิงรับจ้างแท้”) แต่เราพอจะสรุปในที่นี้ได้หรือไม่ว่า มีวรรณกรรมบางเรื่องอยู่เหมือนกันที่กลับพาเราไปสู่กันบึงแห่งจิตใจ พยายามติดต่อกับจิตไร้สำนึกของเรา ที่ซึ่งมาก่อน “เธอคือหญิงรับจ้างแท้ใช่แม่คน” เพราะเป็นที่ที่ “หญิงดี”/“หญิงเลว” “แม่”/“โสเภณี” ไร้ความหมาย มีแต่ “เธอคือหญิงรับจ้างแท้แลแม่คน” ๒

¹¹แน่นอนว่า การที่เด็กผู้หญิงทำตัวเหมือนแม่ในวัยนี้จะมีความหมายในเชิงปฏิบัติด้วย เพราะการทำตัวเหมือนแม่ในแง่หนึ่งคือทำตัวเป็นบุคคลที่พ่อรัก อันเป็นการประกาศความเป็นคู่แข่งต่อแม่อย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การทำตัวเหมือนก็เป็นการแสดงความรักที่ในเวลาเดียวกันดังที่ได้อธิบายแล้ว ที่สุดแล้ว การทำตัวเหมือน (identification) จึงเป็นการแสดงความรักที่สองแบบ (ambivalent) ซึ่งจิตวิเคราะห์เชื่อว่าความรักในลักษณะดังกล่าวนี้ (ที่รักทั้งซัง) มนุษย์ทุกคนต้องผูกครองของตน

¹²เกี่ยวกับประเด็นเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างการทำตัวให้เหมือน, การกิน, การแสดงความรัก สนใจโปรดดู Sigmund Freud, *Mourning and Melancholia* (1917): Standard Edition, vol. 14, Hogarth Press, London, 1957.

¹³ซึ่งนั่นทำให้ประเด็นที่ตัวบทพยายามบรรยายคือแม่ก้อนไขมันเหมือนเป็นเหตุที่น่าสนใจยิ่งขึ้นไปอีก

¹⁴“what, in the conscious is found split into a pair of opposites often occurs in the unconscious as a unity.” (ผมเป็นผู้แปลข้อความอ้างอิง) Sigmund Freud, *A Special type of choice of object made by men* (Contributions to the psychology of love I) (1910): Standard Edition, vol. 11, Hogarth Press, London, 1957, p. 170.

¹⁵ดูภาคผนวกท้ายบท

ต่อมาในปี 1915 เรียบเรียง
 Sigmund Freud, A
 special type of choice of
 made by men
 tributions to the
 ology of love I)
 (j); Standard Edition,
 11, Hogarth Press,
 on, 1957.

16. ฟรอยด์ (เพ็งอ้าง) เขียน
 The adult's conscious
 thought likes to regard his
 mother as a person of
 impeccable moral
 purity."

17. "ความรักต่อโสเภณี"
 ไม่ได้หมายถึงความพึงใจ
 ต่อผู้หญิงหากินจริงๆ แต่
 หมายถึงแนวโน้มที่จะ
 บรรณาณาหญิงที่มีลักษณะ
 ของ "โสเภณี"

18. แม้ข้อมูลเชิงประวัติ
 ศึกษายแหล่งจะยืนยันว่า
 ปรากฏของศัขอเบตเวีย
 1910-1915 กระทั่งคิดโรคซิฟิลิส
 1910-1915 ราวปี 1915
 1915-1916 "โมปัสซังต์ ราชชา
 1915-1916" ใน คนชาย
 1915-1916 (กรุงเทพฯ: บริษัทพิ
 1915-1916) พิมพ์โดยเซ็นจำกัด,
 1915-1916 หน้า 83-90.) แต่การ
 1915-1916 ระบุว่าโมปัสซังต์มี
 1915-1916 "ความรักต่อโสเภณี" นั้น
 1915-1916 อาจเป็นเหตุให้ตัวบทที่
 1915-1916 เป็นแนวโน้มผนวกแม่
 1915-1916 โสเภณีไว้เป็นสิ่งเดียวกัน)
 1915-1916 มีอีกคำข้อมูลจากงาน
 1915-1916 ของเขา ซึ่งนั้นอยู่
 1915-1916 เพื่อขอบเขตของ
 1915-1916 ความนี้ที่จำกัดอยู่เพียงที่
 1915-1916 ศึกษาคำความตัวบท
 1915-1916 วรรณกรรม ในที่นี้ จึงได้แต่
 1915-1916 เพียงเป็นข้อสังเกต/ข้อ
 1915-1916 เท่านั้น

ภาคผนวก: ความรักต่อโสเภณี

ซิกมันด์ ฟรอยด์เคยเขียนถึงรสนิยมทางเพศแบบหนึ่งของผู้ชาย ซึ่งฟรอยด์เรียกว่า “ความรักต่อโสเภณี”¹⁶ ชายที่มีรสนิยมดังกล่าวจะไม่สนใจสาวบริสุทธิ์หรือหญิงไร้เดียงสาทางเพศอันเป็นที่หมายปองของชายโดยทั่วไป แต่ปรารถนามีสัมพันธกับสตรีที่มีลักษณะ “โสเภณี” คือ “มั่ว” หรือยุ่งกับผู้ชายมากหน้าหลายตา

ตามคำอธิบายของจิตวิเคราะห์ เด็กชายวัย 3-6 ขวบจะเข้าสู่ช่วงที่เรียกว่ามี “ปมเอ็ดิปัส” (Oedipus complex) หมายความว่าเด็กจะเกลียดพ่อ และรักแม่ในฐานะวัตถุปรารถนา ต่อมาเมื่อโตขึ้น เด็กจะเก็บกดปมนี้ไว้ในจิตไร้สำนึก แล้วชดเชยความปรารถนาอยากมีสัมพันธกับแม่ด้วยการเลือกคู่วัยที่คล้ายแม่ พุดอีกอย่างคือผู้ชายเลือกผู้หญิงโดยมีแม่เป็นแบบ ปัญหาที่ฟรอยด์ต้องขบคิดคือ ถ้าผู้ชายเลือกคนรักโดยมีแม่เป็นแบบแล้ว เขาจะอธิบายผู้ชายที่มี “ความรักต่อโสเภณี” อย่างไม่เห็นเมื่อจิตสำนึกของผู้ชายโดยทั่วไปย่อมเห็น “แม่” เป็นผู้หญิงที่ดี บริสุทธิ์ผุดผ่องทางศีลธรรม¹⁷ และไม่น่าจะมีอะไรที่เกี่ยวข้องกับ “โสเภณี” ได้เลย

ฟรอยด์พบว่าที่จริงแล้ว การแบ่ง “แม่” กับ “โสเภณี” เป็นสองสิ่งตรงข้ามกันอย่างสุดขั้วนั้น เป็นเพียงการแบ่งในระดับจิตสำนึก แต่ในจิตไร้สำนึกของบางคน (โดยเฉพาะผู้ที่มี “ความรักต่อโสเภณี”) “แม่” และ “โสเภณี” คือสิ่งเดียวกัน ฟรอยด์อธิบายที่มาที่ไปของการผนวก “แม่” เข้ากับ “โสเภณี” โดยสืบย้อนไปถึงวัยเด็กของชายที่มี “ความรักต่อโสเภณี” ดังนี้

เมื่อเด็กชายเข้าสู่วัยแรกรุ่นและเริ่มรู้เรื่องความสัมพันธ์ทางเพศของผู้ใหญ่ (คือเริ่มรู้ว่าเซ็กซ์คืออะไร) การเข้าถึง “ความลับ” ดังกล่าวทำให้เด็กรู้สึกรังเกียจต่อต้าน กระทั่งรู้สึกหมดความเชื่อถือผู้ใหญ่ แต่ขณะที่เด็กเชื่อว่าผู้ใหญ่ทุกคนต่างทำเรื่อง “อย่างว่า” เขาจะยกเว้นพ่อกับแม่ของเขาไว้โดยบอกกับตนเองว่าพ่อแม่ตนไม่มีวันทำเรื่อง “อย่างว่า” แบบผู้ใหญ่คนอื่นเป็นอันขาด

อย่างไรก็ดี ในเวลาใกล้เคียงกับที่เด็กมีความรู้เรื่องสัมพันธ์ทางเพศของผู้ใหญ่ เขาจะเริ่มรู้จักผู้หญิงที่อาศัยการร่วมเสพสังวาสเพื่อหาเลี้ยงชีพ และเป็นผู้ที่ถูกสังคมนรังเกียจเพราะทำงานเช่นนั้น เด็กชายจะไม่รู้สึกรังเกียจพวกเธอ ทั้งนี้เด็กรู้ว่าผู้หญิงเหล่านี้สามารถมอบประสบการณ์ทางเพศ ซึ่งเด็กถือมาตลอดว่าเป็นอภิสิทธิ์ของ “คนที่โตแล้ว” เท่านั้น เด็กจึงมีความรู้สึกที่ประสมไปด้วยความอยากเข้าหาและความหวาดกลัวต่อผู้หญิงหากิน

ทีนี้ เมื่อถึงวันหนึ่งที่เด็กรู้แจ้งแทงชัดว่าพ่อแม่เขาเองก็ทำเรื่อง “อย่างว่า” เช่นเดียวกับผู้ใหญ่คนอื่นๆ เด็กก็จะบอกตัวเองด้วยตรรกะอันประหลาดว่าสุดท้าย

แล้วแม่ของเขากับโสเภณีก็ไม่ได้มีอะไรต่างกันมากนัก ในเมื่อพวกเธอต่างก็ทำสิ่งเดียวกัน การอธิบายกับตนเองเช่นนี้จะไปปลุกความรู้สึกและความปรารถนาบางประการที่ได้เก็บกดไว้ในวัยก่อนหน้านั้น นั่นคือ เขาจะกลับมาปรารถนาในตัวแม่อีกครั้ง อยากทำกับแม่ในแบบของ “ข้อมูลใหม่” (คือการมีเซ็กซ์แบบผู้ใหญ่) ที่ได้รู้มา และจะกลับมาเกลียดพ่ออีกครั้งในฐานะที่เป็นอุปสรรคขวางทาง พุดอีกอย่างคือ เด็กได้กลับไปตกอยู่ในความครอบงำของปมเอ็ดิปัสอีก เด็กชายจะไม่ให้อภัยแม่ที่ไปร่วมเสพเมถุนกับพ่อแทนที่จะเป็นเขา และถือว่าสิ่งที่แม่ทำคือการทรยศหักหลัง ฟรอยด์เชื่อว่าหากความรู้สึกเหล่านี้ไม่ผ่านไปโดยเร็ว มันจะพัฒนากลายเป็น “ฉากจินตนาการเพื่อฝัน” (fantasy) ที่เด็กชายจะนึกถึงแม่ตนเองกำลังมีเพศสัมพันธ์ในสถานการณ์ที่หลากหลาย แน่แน่นอนว่าจินตนาการเพื่อฝันดังกล่าวทำให้เกิดภาวะตั้งเครียดทางเพศจนหาทางออกอื่นใดไม่ได้ นอกจากการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง อนึ่ง ฟรอยด์พบว่าเนื่องจากเด็กทั้งปรารถนาในตัวแม่และกระหายจะล้างแค้น เนื้อหาของฉากจินตนาการเพื่อฝันก็จะเป็นเรื่อง “แม่กำลังทรยศฉัน” กล่าวคือ เด็กจะเพื่อฝันถึงแม่ที่กำลังเสพสมกับชายชู้รักคนหนึ่งซึ่งเอาเข้าจริงแล้วก็คือตัวเด็กเองนั่นแหละ แต่เป็นตัวตน (ego) ของเด็กที่ถูกสร้างขึ้นมาในเชิงอุดมคติให้มีลักษณะเทียบเท่าพ่อ

ท้ายที่สุด เด็กชายก็จะโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มี “ความรักต่อโสเภณี” ซึ่งเป็นการสนองอย่างเป็นรูปธรรมต่อ fantasy เรื่อง “แม่กำลังทรยศฉัน” นั่นเอง เขาพึงใจที่จะคบหากับหญิงที่มั่วโลกีย์ผู้ซึ่งเขาแน่ใจว่าไม่มีวันจะซื่อสัตย์กับเขาแต่เพียงผู้เดียว¹⁸ เพราะหญิงดังกล่าวก็คือภาพแทนของ “แม่” (ผู้เคยทรยศเขาด้วยการมีสัมพันธกับพ่อ) ที่เขาได้ผนวกเข้ากับ “โสเภณี” (หญิงที่ไม่เป็นของชายคนใดคนหนึ่ง) แล้วในจิตไร้สำนึก¹⁹ ๑